

balzam
tve) et varnost
du, napenja- prečavlj- bolečina sti itd.
ni bolesti, klenje ali enica K 6- edino priste azilo pulah, ranak rste, 2 domij na apotezna logatu

števca izhaja vsaki petek, dafiran z dnevom naslednje nedelje.
Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krome, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 krom, za Ameriko pa 6 krome, za drugo inozemstvo se računa naročnino z ozirom na visokost pošiljanja Naročnino je plati naprej. Posamezne števce se prodajajo po 6 v.

Slava Tebi, ki si nas kmete ljublj!

Stajerc.

"Kmečki stan, srečen stan!"

Štev. 25.

V Ptiju v nedeljo dne 19. junija 1910.

XI. letnik.

Slovenska „politika.“

Pred okroglo 10 leti je izšla prva številka našega lista „Stajerca.“ Bila je iskra v sodnodišču! In neki slovenski kmet nam je takrat pisal: Ena sama številka „Stajerca“ napravila je več koristi nego celi letniki ostalega slovenskega časopisa. Neki slovenski krčmar pa je pribil prvo številko „Stajerca“ na vrata svoje hiše in je rekel: Naj vsi čitajo resnico, ki se jo doslej noben slovenski list ni upal izpogovoriti. Zakaj to pripovedujemo? Mi se res ne bahamo, da živi naš list že deset let, čeprav so nasproti vsako leto desetkrat prorokovali, da gré z namim h koncu. Ej, mi se ne hvalimo, kajti naši uspehi in naše zmage so nam hvale dovolj. Povedati hoteli smo le dejstvo, da je naš „Stajerc“ ugodil veliki potrebi slovenskega ljudstva. Rekli so, da je naš list bič za sovražnike ljudstva, — in mi smo odkrivali rak-rane na tpleju tega izmognega ljudstva, mi smo odkrivali umazanost in blato, ki se je špirilo v pozri „rešitelja naroda“, — mi smo bili podobni stravniku, ki se ne vstraši odrezati nogo boljšini, ako vè, da je bolnikovo življenje od tega odvisno . . . Naši sovražniki mečejo v divjem sovražtu strup na nas, ali tega ne morejo zanjati, da smo mi vedno za ljudstvo delali, da se nismo pred nikomur vstrašili . . . Budite, starci, bojevni smo bili, in vse blato, ki so ga na nas metali, padlo je na napadalce same nazaj . . .

Odkrito povemo: „Stajerc“ bi ne bilo treba, ako bi imela slovenska „politika“ le količaj ljudskega, gospodarsko koristnega na sebi. Ali ta slovenska „politika“, bolje rečeno: ta politika slovenskih zatiralcev in izkorisèevalcev je morala najeti živahnji odpor. In „Stajerc“ ne pomeni drugoga, nego odločni in brez obzirni boj proti tistim, ki zlorabljo narodnaške prazne besede v svoje namene, ki ženejo ljudstvo v prepad, ki so krivi beraštvu slovenskega ljudstva . . . Tako je „Stajerc“ moral priti in ko bi ga pred 10. leti ne bi bili ustavili, potem bi se ga moralno danes uresničiti . . .

Slovenska „politika“ . . . Tisti, ki našega slovenskega ljudstva ne poznajo ali pa slabu poznavajo, vrezali so temu v bogemu ljudstvu vse grehe slovenske „politike“ na rovež. Mi pa poznamo to slovensko ljudstvo na spodnjem Štajerskem in Koroškem. Mi vemo, da je ljudstvo samo nedolžno nad gradimi grehi prvaške „politike“. Mi vemo, da je ljudstvo samo v svojem srcu tej nesrečni „politiki“ nasprotno, — in mi vemo, da nikdo slovenskemu ljudstvu toliko sramote in škode naredil ni, nego slovenski „političarji“ . . . Zato govorimo v imenu ljudstva, ako nastopamo odločno proti tej brezvestni prvaški hujškarji, ki se špiri pod imenom „slovenske“ ali celo „vseslovenske“ politike . . .

Kaj za sto vragov je na tej „slovenski politiki“? Pred par desetletji, ja celo pred par

leti je bila ta „politika“ vsaj na jeziku „cesarska“, „avstrijska“, „zvesta domovini“ in „vneta za gospodarski napredok“ . . . Ej, jokali bi lahko krvave solze nad temi časi! Geslo „očeta Slovencev“, kranjskega dr. Bleiweissa, se je glasilo po pruskom vzoru: „Vse za vero, dom, cesarja“ . . . In v par letih se je vse spremeno. Prvaki so v divjem sovraštvu vrgli vse nekdanje vzore čez krov, udali so se edino zagriženi narodnjaški gonji, — pregnati hočejo Nemce in Nemcem prijazne Slovence, da bi imeli potem priliko, izkorisčati „verno slovensko ljudstvo“ do mozga in kostij. Iz tega vzroka so prvaški politikasti pričeli v Štajerskem deželnem zboru na komando čeških veleizdajalcev s svojo brezvestno obstrukcijo, — iz tega vzroka so se slovenski poslanci v državnem zboru združili s češkimi nasprotniki Avstrije, z Rusi in Srbji, — iz tega vzroka so prvaki v Ljubljani vrgli cesarjevo sliko iz okna in jo nadomestili z ouralskega prestolonaščednika, — iz tega vzroka so v času nevarnosti srbske vojne po ljubljanskih ulicah vpili „živijo Srbija“ — — ali naj nadaljujemo? Vso to je znano . . . Prvaška „politika“ hoče iz slovenskega ljudstva napraviti narod protiavstrijskih ustašev!

V teh oblikah se giblje slavna „slovenska politika“. In ljudstvo? To ljudstvo gleda z otroškimi očmi na svoje „rešitelje“ in trpi v bedi in umira v lakotih . . . Kajti tudi v gospodarskem oziru so prvaki slovenskemu ljudstvu le grozovito škodovali. Z bojkotom Nemcev so povzročili nemški bojkot: nemški kupci kmetijskih pridelkov ne pridejo več v naše pokrajine. Bojijo se tolovaških napadov na rodnaške bande, ne pestijo se zaničevati v deželi, kjer pestijo svoj denar. Prvaki seveda se temu smejoj, — slovenski, nedolžni kmet pa trpi v revščini in plačuje s svojim trpljenjem grehe prvaške politike. Kako velikanska je beda v slovenskih pokrajinah, gmotna in duševna beda, — in kdje je krije? Prvaki so zabranili slovenski mladini, da se nemščine uči, prisiliли pa so to mladino, da se izseljuje v Ameriko in Nemčijo, — prvaki so pridigovali bojkot proti Nemcem, njih lastni „narodni“ trgovci pa so Nemcem ceneje prodajali nego Slovencem, — prvaki so delali „kšefte“ z Nemci, slovenskim kmetom pa so to prepovedovali, — prvaki so ljudstvo gnali v prepad in danes je veliko zamulenega . . . Danes troščajo slovensko ljudstvo z „narodnimi“ frazami, ali pomagalo to nikomur ne bode!

„Slovenstvo“, ej „slovenstvo“, to je tej gospodi prva in zadnja beseda! In zdaj so pričeli v „narodni obrambi“ delati. Slovencem na Štajerski in koroški jezikovni meji pošiljajo stare časopise, da jih „rešijo“. Denar nabirajo za „obmejne slovenske brate“, podelijo pa ta denar korumpiranim „kšefts“-politikom. Kranjce vabijo na Koroško in Štajersko, da naj posestva nakupujejo in s pomočjo kranjsko-hrvatskih dežurnih zavodov se jim to tudi posreči. Ali posledica? Kranjski hujškači in sebičneži ogolju-

fajo naše kmete za njih gozdove, potem pa podirajo te gozdove in — kjer je bila krasna pokrajina, je v par letih žalostna puščava . . .

Takšna je posledica prvaške „politike“! Bodite Slovenci, ali ne pustite se gospodarsko in duševno ubiti! Prvaki vas hočejo v gospodarskem oziru na beraško palico spraviti, v političnem oziru pa vas hočejo prisiliti v protiavstrijsko veleizdajstvo . . .

Mi vemo, da ljudstvo tej politike ne bude sledilo! In tako je prvaška gonja le nekaj mimoidočega, nekaj, kar nima stalnega pomena! Ljudstvo mora premagati ljudske zapeljive!

Politični pregled.

Politični položaj. Danes, ko te vrstice pišemo, se bode na Dunaju mnogo velepomembnega odločilo. Gré se namreč za obstoj vlade barona Bienertha, ki zamore čez vprakanje italijanske univerze pasti. Morda poročamo v prihodnji številki že o novi vladi.

Koliko košta avstrijsko vojaštvo? Povprečno košta en mož avstrijske armade na leto: pri infanteriji 445 K, pri lovcih 452 K, pri kavaleriji 816 K, pri poljski artiljeriji 700 K, pri pionirji 492 K in pri vožnji 1000 K. En infanterijski polk košta na leto okroglo 630.000 K, en kavalerijski polk 840.000 K, ena artiljerijska brigada pa več kot 1 milijon kron. V tem seveda t. zv. „Ausrüstung“ ni vračunjena. Nova repetirska puška, ki je preje 80 K koštala, stane danes le 60 K. Stare Werndl-puške (okroglo 400.000 kosov) se je po 1 K 40 v prodalo. — Tako se meče krvave denarje v bogih davkoplacalcev skozi okno!

Nova vojna postava bode, kakor poročajo listi, kmalu gotova. Ako bi poslanci državnega zборa povisane troške dveletne vojaške službe za previroke smatrali, potem hoče vlada pri triletni službi ostati. Po našem mnenju bi se lahko pač mnogo žrtvovalo, da se vpelje 2 letno vojaško službo.

Nemški cesar Viljem II pride glasom časniskih poročil v jeseni tega leta na Dunaj. Preje se bode lovov našega prestolonaslednika udeležiti.

Ogrske volitve so zdaj popolnoma gotove. Izvoljenih je bilo: Narodna stranka dela 248 poslancev (to je vladina stranka!); Košutova stranka 47; Justhova stranka 57; ljudska stranka 13; Rumuni 5; Slovaki 3; brez stranke 17; 48 ti brez stranke 16; demokrati 2; kmetska stranka 3 in krč. socialei 1. Poleg tega je 21 ožih volitev. Kakor se vidi, je Khuen-Hedervaryjeva vlada popolnoma zmagala.

Košut in klerikalci. Čudne stvari se godijo po svetu: tisti Košut, ki je sin veleizdajalnega upornika, ki je bil vedno vroči sovražnik Avstrije, proti kateremu se je voditelj avstrijskih klerikalcev dr. Lueger tako vročo boril, — ta Košut gré zdaj roka v roki z ogrskimi klerikalci. Je pač resnica: klerikalci vseh narodov bi se tudi s hudičem zvezali, da dosežejo svoje črne cilje.

Požig iz političnih vzrokov. V vasi Okula na Ogrskem so hoteli izvolitev novega župana praznovati. Pristaši podlegla kandidata pa so vas

Dopisi dobodoši in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vraca. Uredniški zaključek je vsak terek zvečer.

Za oznani uredništvo ni odgovorno. Cena oznani (inseratov) je za celo stran K 64, za 1/3 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznaniu se cena primerno zniža.

na dveh straneh začeli. Cerkev in mnogo hiš je pogočelo! To je madžarska „kulturna“!

Madžarska jeza. Razni občinski zastopi na Madžarskem so sklenili, da ne priredi ob cesarjevem rojstnem dnevu nobene veselice več. S tem hočejo cesarja „kaznovati“, ker je Košutova banda pri volitvah tako temeljito pogorela.

Za bosanski-hercegovski deželni zbor imenoval je cesar Turka Ali Beg Firdusa za predsednika in Srba Vojislava Sola ter Hrvata Nikola Mandič za podpredsednika.

Novi bosanski deželni zbor se je 15. t. m. po deželnemu šefu generalu Veresanin otvoril. Otvoritev je bila slavnostna in je končala z „živio“-klici na vladarja.

Poiskušeni napad. Iz Serajeve se poroča: Ko se je deželni šef general Veresanin pejal v odprttem vozu k otvoritvi bosanskega deželnega zobra, ustrelil je anarhist Bogdan Karajč petkrat nanj, brez da bi ga zadel. S šesto krogljico se je anarhist sam ustrelil.

Proti konkordatu na Španskem je izdal kralj posebno postavo. Doslej je bila na Španskem edino katoliška vera državno priznana. Zdaj pa so vse vere ednakopavne. Med klerikalci vlada veliko razburjenje. Pomisli pa bi morali, da so ravno fanatični klerikalci Španijo na beraško palico spravili.

Politični umor. Iz Carigrada se poroča, da so zarotniki ustrelili glavnega urednika lista „Sada i miljet“, ker je ta list proti Mladotru kom pisal.

V Perziji je množica napadla dva Rusa in jih ubila. Ruska vlada je odločno protestirala.

Dopisi.

Ptujska gora. (Pozor!!!) Gospod Repa na Ptujski gori dobil je pred kratkom neko pismo, ki je datirano „Windischbühel 21. maja 1910.“ V pismu se dolži znanega narodnjaka Kupčiča raznih hudičev, ki jih je baje svoj čas zlasti v Ankensteinu zakrivil. Pismo pa je žalibog nepodpisano. Mi bi radi celo zadevo natančno poizvedeli. Zato prosimo dotičnega pisca, naj nam takoj naznani s svojim naslovom. Samcumevno je, da ostane njegovo ime popolnoma tajno. Prosimo torej, da naj dotični ali gosp. Repi ali pa uredništvo „Štajerca“ svojo adreso naznani. Zahvaljujemo se že naprej! Pravica mora na dan.

Iz Ptujske gore. Kakor znano nas je vse na spodnjem Štajerskem suša obiskala. Vsled tega je leta 1908 okrajni zastop v Ptuju sklical v „Vereinsbau“ v Ptuju veliki shod in povabil vse župane kakor tudi poslance prizadetih krajev. Na tem shodu sta nemška poslanca Ornig in Malik držala daljše govore, v katerih sta razjasnila žalostni položaj kmetijstva in da mora država takoj pomagati, ako noče da bi spodnje Štajerski kmeti prišli na boben. Tega shoda se je celo Ploj udeležil in je obeta, da bo vse storil, da se kmetom pomaga. Nato je tajnik okrajnega odbora v Ptuju prebral rezolucijo, v kateri se je med drugim zahtevala hitra pomoč. Navzočih je bilo dosti županov, kateri so svoje pečate na to rezolucijo pritisnili; med temi je tudi bil gorski župan Topolovec. Ja, tisti čas je bil sam prepričan, da se mora kmetu pomagati;

in glej čudo, ko pride domu, ga znani hujšački učitelj Klemenčič takoj pregovori, da naj vloži protest proti sklenjeni rezoluciji, da kmeti zradi tega ne potrebujejo podpore, ker jo nemški okrajni zastop prosi? To da bi narodnjaški politiki škodovalo?! Kaj mar, ako tudi kmetom protest škoduje. Iz tega vzroka napiše Jurček na glavarstvo protest, da ne potrebujemo podpore! Vlada pa je vendar takoreč posili dala podporo in sicer v odpisu davka kakor tudi prisensu in slami. In kaj se sedaj zgodi? Gorski narodnjaki Kupčič in Jurček kot rihtar ter Klemenčič so veliki del podpore zadržali; nekateri siromaci, kateri so za podporo prosili, so dobavljali po 30 kg, narodnjaki pa po 1500 kg!!! Ena sirota vdova z večmi otroci je imela 4 glave živali, ni dobila nič; akoravno sta dva druga odbornika prosila zanje, je rekel Jurček Topolovec: tej ne dam nič, ker je meni deklo odgovarjala, kar sploh ni resnica bila. Ja Jurček, je to ne-strankarsko? Ker je bila lansko leto v drugiču suša, so rihtarji Jurčeka Topolovec občani navarjali, da naj prosi za podporo koruze, sena in soli. Jurček je pa večinoma odgovarjal: Saj še ne cerkavšči? Je to zastopnik občine? Doklade na 150% zvišati, to zna Jurček, ljudstvu pomagati, tega ne zna! Ker pa je država v drugiču poslala podporo tako rekoč posili, jo mora Jurček deliti in kako zna on deliti, naj označi sledoč slučaj: Dva posestnika dobita podporo soli eden dan in sicer eden 50 kg, drugi 18 kg, prvi ima denar naložen, drugi 400 K dolga; živali sta v tistem času imela oba glih! Za zadnega pride žena po sol, ji Jurček pravi: Ker je tvoj mož tak, ne dobiš več kot 18 kg!!! — To je nesramni škandal! — Znani Gojkovič je to sol pripeljal iz Ptuja in računil za vsakih sto kil 80 v. On pa ima kamnolom 3 km dalje in morajo vogniki na Ptuj za 40 v kamenje voziti! Ja, kšeft je kšeft. Za zgoraj omenjene trditve ima „Štajerc“ priče na razpolago! Kaj pa k temu pristranskemu uradovanju rečejo višje oblasti? Naj še bo označeno, pa je postajevodja Planinc z narodnjaki Klemenčič, Topolovec in Kupčič napitni brat, iz tega vzroka ni čuda, da se na Gori godijo stvari, katere prekosoju ruske razmere. Zatoraj si želijo narodnjaki, da bi pod blaženo Rusijo spadali, da bi lažje ljudstvo izkorisčevali in pod korbačom držali! Zatoraj mora biti naš klic: Proč s hujškači in dolžnost je naprej postavljenih, da nas oprostijo od izkorisčevalcev!!

Sitež pri Stopercu. (V odgovor dopisunu v „Slovin. Gospodarju“ z dnem 9. t. m.) Dopisun piše, da je bil Jeclov pomočnik iz „rajha“. To se je gotovo Vrabičku sanjalo in Vrabec je takoj znanemu Kečeku naznani. Šmentana para, to je za „Gospodarja“ dober dopis! Ja, to presega modrost Salamona, torej imata Vrabič in Keček Moravsko za „rajha“; namreč od Moravske je navedeni pomočnik doma. — Nadalje se očita g. Jecl, da mu „Südmärka“ ne da nobenega dela. Je res, pa da ga z denarjem podpira, pa le zamoreta klerikalno-narodnjaška petelinama pisati, ker tega gotovo sama ne verjameta. Keček še je malo dal domačim obrtnikom zaslужiti. Pa kruh jim iz ust trgtati, to pa dobro razume. Jecl pa se poživljenih,

na take klerikalne fašlivce. Po časnikih obrekajo klerikalci in narodnjaki, da je gronjeno človek bere. Njih značajo pa vse drugi predstavljanje. Tako n. p. v Stopercu so se združili, da jim je bilo mogoče iztuhati, da se Potočnik častni občan izvola. Ja kaj neki pa je Potočnik v gospodarskem oziru storil? Tega pa nobeden Stoperčan ne ve...

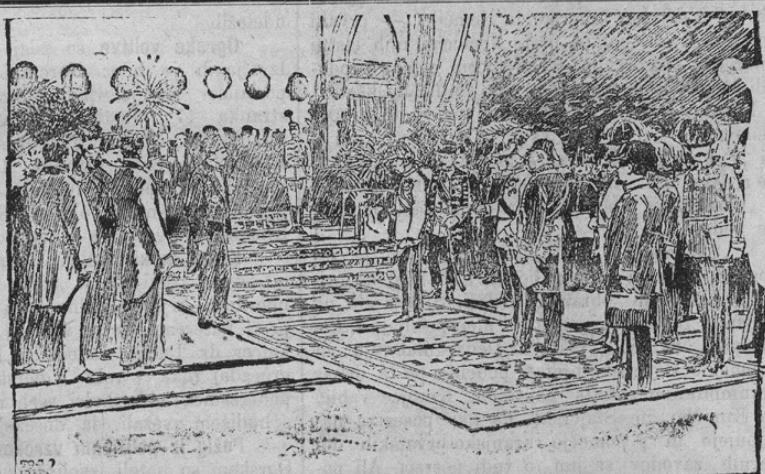
Ormož. Pretečeno nedeljo imeli so naši prijaci v svoji kobačici, imenovani „otroški predstavljajo“ kamorni koncert. Prišlece, par manjševje z že precej odvetenimi jungfercami je zdravil je v imenu „kunštjakov“ prvi ormožki muzikus, pisatelj in lepopisec s križecom, šoštanj Potočnik. Nekaj poslušalcev se je izrazilo, da je dalo pri koncertu bolje spati kakor v hladni senčici. Živijo „narodna godba“! Živijo na pospešitelj, šoštanj Potočnik!

Konjice. Nekateri kranjski privandraci postajajo dan za dnevom bolj vslilivi. Čadno je pri temu le, da jih celo nemške graščine pospirajo. Kranjske prvaške banke, ki so v zvezdu ruskih in srbskih ter čeških, dajejo vslivim Kranjem potrebo podporo, da ti potenštajerske domačine izpodrinejo. Graščina Wiedischgrätz n. p. ima velike posesti na Pohorju in na konjiški Gori. Doslej imel je pravico obavanja lesa neki naprednjak. Ali zdaj kranjski direktor Clarici to pravico nekem kranjskemu lesnemu trgovcu Sabotniku oddajeprav pod za graščino slabšimi pogoji. Prešnji odjemalec je n. pr. kole pod 12 cm spremjem; sedanji pa niti takih pod 18 cm. ne vzame. Kar je slabega, to Kranjec vse odkloni prejšnji odjemalec pa je moral vse sprejeti. Zanimiva pa je stvar pri parceli „Župnik“. Tako so preje pohorski kmetje placavali 12 do 15 pri kubičnemu metru. Sedanji kranjski odjemalec pa plačuje le 7—9 K. Drugi so morali v postranske stroške sami plačati; Kranjec pa naredi gozdar Rezabek vsa dela, čeprav trdi, da ima grozno veliko s svojo službo opraviti. Ali ima ta Rezabek res toliko opraviti, potem se res čudimo, kako bode svojo za 12000 K kupljeno posestvo oskrboval. K sreči je na tej posesti neki servitut, katerega je Rezabek s čas na 600 K cenil; danes pa, ko je sam lastnik in graščinski uradnik, ga ceni na 2000 K. Vse to so edune stvari! Doslej je tudi graščinski skrbela, da so bili njeni uradniki v političnem oziru nestrankarski. Ali pri raznih volitvah zadnjem času je adjunkt Bergles prav navdihno za prvaške hujškače agitiral. Radovedni so koliko časa bode to podpiranje kranjske hujške rije še trajalo. Kmetje domačini so zelo nezavoljni s tem postopanjem in pravijo, da nihlapci graščinskih uradnikov.

Dol pri Hrastniku. Ijubi „Štajerc“, zoper nekaj novega! Pretekli teden je bila naša cerkev zgnana od škofa. Drugi dan pa se vršila sv. birma. A kaj zagledamo na Štajersko fano! Rekel sem enemu Dolannu, je načelnik šole, kako to, da se take stvari šolo obeša. Šel sem potem vse mogoče oseiskati; načelnik šole ni na Dolu, nadzornik pa še dalje proč. Tako nisem mogel z nikomgovoriti, da bi jih bil podučil. Povedal mi omenjeni mož, da nadučitelj je bil celo čas v jega življenja nekje, kjer se ni mogel naučiti kako naj se pri nas na Avstrijskem dekorirajo škof pride, ako je cesarjev god ali kaj drugega. Zaradi tega pa take reči naprej pride. Morda pa je to še vse od tistega časa, ko bil neki debeli Podmenik „Obmann“, da se zmizil na gasilni „turm“ in na šolo trikot obešati. Ko so cerkev zidali in vse dosegli, tudi dali trikoloro gori. In kaj je bilo? Nekaj je trikolora zmanjkalo; namesto nje pa visela gori umazana, raztrgana srajca. Nekaj rečem: To vendar ni mogoče, da so vši svetniki Slovenci... Moj ljubi „Štajerc“ tako se godi pri nas na Dolu! Tukaj je mnogo rudarjev in fantje bi se moral tudi kaj neškega učiti. Ali kaj pomaga? V Šoli se ne neneške besede ne sliši! To je zelo slabo našo mladino. Slišimo, da je dobil „Deutsch Schulverein“ zdaj mnogo denarja. Kaj ko bi to stvar v roke vzeli in nekaj bi nam naši brotniki od industrije pomagali? Tako bi urensničila nemška šola na Dolu! Seveda, kajdacar ali prvaški nadučitelj bi potem jetko bila. Naša mladina pa bi imela velikanski

Naš cesar v Bozni.

Poročali smo že v zadnjih številkah, da je sivolasi naš vladar Franc Jožef I. napravil potovanje v anektirani dve deželi Bozno in Hercegovino. Vkljub visoki svoji starosti je hotel cesar nove svoje podanke osebno pozdraviti. Prebivalstvo ga je povsod z velikim navdušenjem sprejelo. Naša slika kaže sprejem cesarja v Serajevi i. s. v hipu, ko drži župan mesta Kulovič pozdravni nagovor. Okrog sozbranivodi, telji raznih oblastnih.

Begrüßung des Kaisers durch den Bürgermeister von Serajewo.

blek. Prostor za šolo bi pač občina lahko dala, n. p. šolski vrt, kjer še nismo nobenega šolarja videli. Kaj nam ta šolski vrt koristi? — Še nekaj novega: Posestnik Jože Bantan je prišel v gostilno gospes Peklar iz hrastniške doline. Kar mladi Peklar na noge stopi in mu reče, da mu ni treba več v njegovo krčmo priti, ker je "nemškutar". Taki pobiči imajo dandanes na Dolu prvo besedo. Fantič, le čisto miren bodi, drugače izpregovorimo drugo besedo. Ponoči piju okoli hoditi in z revolverjem rogoviliti, da Dolanci in njegova mati miru nimajo, to ni nuč. Tako postopanje dovede k večjemu v "Arbeitshaus". Pametni možje na Dolu bodejo na vsak način pričeli premišljavati in se ne bodejo od nikogar nahujskati pustili. Naprednjaki gremo naprej, prvaški hujškači pa nazaj!

Novice.

Pozor, inzerenti! Inzerati za "Štajerca" se sprejemajo razven v upravitelju tudi še na sledečih krajinah:

Maribor: papirna trgovina Rud. Gaisser.
Celje: knjigotržnica Fritz Rasch.
Radgona: knjigotržnica J. Semlitsch.

10 letni jubilej "Štajerca". Dne 1. julija 1910 bode deset let, odkar je izšla prva številka našega "Štajerca". Ob tej priliki izdali bodoemo posebno številko lista, ki bude obsegala 12 strani na finejšem papirju in z mnogo zanimivimi člankov ter slik. Cena tej številki bude ravno tako le 6 vinarjev. Opozorjam v prvi vrsti tiste zaupnike in prodajalce, ki misijo več iztisov te slavnostne številke vzeti, naj nam to preprečuje naznanjanje; kajti pozneje bi nam lahko iztisov primanjkovalo. Nadalje opozorjamо cenjene inzerente, ki bi radi za to slavnostno številko inzerirali, naj nam takoj svoja naročila poslajo. Vsi delujmo, da praznujemo jubilej "Štajerca" dostojno!

Nevihte v vsemi svojimi grozotami so zdaj na dnevnejšem redu. Vsak dan poročajo listi o velikanskih nevihtah s točo in strelo. Pomisliti se mora, da je bilo tekom zadnjih štirih tednov le na Štajerskem Koroškem in Kranjskem čez 30 oseb od strele ubitih. Na Nemškem pa je ubila v istem času strela čez 60 oseb. Poleg tega poročajo od vseh strani o grozni povodnji, Drava, Mura, Sava in vse manjše reke ter potoki so strašno narasli, v zahodni, vzhodni in zgornji Štajerski je napravila voda nepopisno škodo in podirala hiše, uničevala mostove; mnogo oseb pa je zgubilo v valovih svoje življenje. Tudi toča divja grozovito. V raznih krajih na spodnjem Štajerskem je toča na sadju in vinu mnogo škode napravila. Vedno deževanje pa je uničilo drugače tako obilo seno; ljudje niso mogli seno pod streho spraviti. Vkljub temu, da je vse tako lepo kazalo, vzelo nam bode divjanje nevihte zopet vso upanje . . . Dal Bog, da bi nam natura zaprinesla in nas obvarila težkih ur!

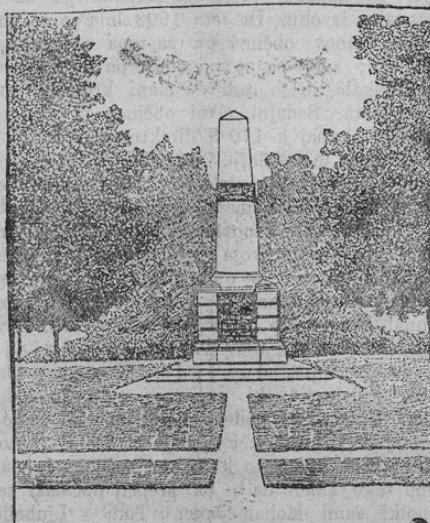
Vojški spomenik.

Dne 4. junija 1745 se je vršila velika bitka pri Hohenfriedbergu, pri kateri so se zlasti avstrijski, pruski in saški vojaki v boju proti Francozom odlikovali. Kakor znano, so bile takrat Avstrija, Saška in Prusija združene proti napadom Francozov, ki so hoteli celi svet pod svoj jarem spraviti. Združeni vojaki so se juško borili. V bitki je padlo 1821 avstrijskih vojakov in 1320 saških. Tem junakom domovine se je te dni odkrilo lepi spomenik, katerega predčuje naša slika. Spomenik je narejen v podobi obeliska iz trdega granita. Postavljen je na državni cesti Friegau-Güntersdorf in sicer ravno na kraju, kjer se je leta 1745 najhujši boj vršil. V bližini spomenika se najaha pet velikih lip. Slavnost odkritja tega spomenika utrdila je zopet bratstvo med pruskimi, saškimi in avstrijskimi vojaki. Nemška armada je vedno na strani avstrijske. To se je zlasti začasa nevarnosti srbske vojske pokazalo. Dal Bog, da bi združeni armadi Avstro-Ogrske in Nemške preprečili vsako vojsko.

Le študirati! Znano je, da moč naroda ne obstoji v številu uradnikov, marče le v zdravem kmetijstvu in obrtništvu. Na to resnico se seveda naši prvaki nikdar ozirali niso. Kmetski stan, obrtniški stan, to sta bila prvakom vedno deveta brigga. "Le študirati, le študirati", tako so vpili in še vpijejo prvaški "odrešeniki" slovenskega ljudstva. In res, noben narod nima razmeroma toliko študentov, kakor Slovenci. Na 10.000 Slovencev pride 400 gimnazijcev. Tako se fabricira na umetni način uradnike, doktorje, duševni proletarijat. Že danes prvaki sami ne vedo, kam naj z vsemi svojimi študenti. V slovenskih pokrajnah je veliko premalo služb za slovenske uradnike. In Nemci se bodejo pač lepo zahvalili, ako dobijo prvaške hujškače kot uradnike, katere se v svoji zagriženosti niti nemščine priučili niso. Boljše uradniške službe zlasti na Kranjskem pa zasedajo po Hribarjevem receptu v deželo poklicani češki uradniki, v zadnjem času pa tudi Srbi in Hrvati. Tako ima slovensko ljudstvo vedno dovolj in tudi vedno preveč uradnikov. Primanjkuje pa dobrih slovenskih šaferjev, majorjev, gospodarsko izobraženih kmetov, — primanjkuje tistih ljudi, ki nam tvorijo napredek, ki so upanje gospodarske bodočnosti . . . Žalostno, a prav značilno je za to uradniško fabriciranje, da podpira c. k. vlada to priliko. Vlada daje nameč letno 9000 kron za podprtjanje slovenskih študentov. To je po našem mnenju nepotrebljivo zapravljanje davčnih denarjev! Gotovim ljudem naj se enkrat povč, da ni res, da bi morali njih sinovi profesorji in uradniki in dohtari postati. Kmetskemu očetu dela največjo čast, ako obdrži svojega sina na domači gradi! Vemo, da nam bodejo nasprotniki zopet podtikalni, da ne privoščimo Slovencem študiranje. Naj le podtikajo! Ali resnica pa le je in ostane, da dohtari še nobenega naroda zdravega in gospodarsko razvitega naredili niso. Kmetijstvo je podlaga državi kakor narodu! Zato manj uradnikov in več dobrih kmetov!

Iz Spodnje-Stajerskega.

Državnozborska volitev v okrajih Maribor, Šoštanj, Slovenski Gradec se bude v kratkem izvršila. Vodstvo "Štajerčeve" kmetiske stranke je sklenilo, da se to pot volitev ne udeleži in da ne postavi nobenega kandidata. Klerikalna stranka kandidira znanega zagriženega profesorja iz Maribora, dr. Karla Verstovšek. Mi na noben način volitev tega človeka ne moremo priporočati. Kajti dr. Verstovšek je v političnem oziru nezanesljiv, ker spreminja svojo barvo kakor kameleon. Danes liberalec, jutri klerikalec, kjer je korita bolj polno, — to je njegovo "prepričanje". Sploh bi pa njegovo volitev tudi ne priporočali, ako bi bil politični značajnejši. Kajti mi smo proti temu, da bi bilo kmetiško ljudstvo zastopano po doktorjih in profesorjih. Kmetsko ljudstvo ne potrebuje nobenega jeroba in zato velja vedno geslo: Kmet za kmeta! Noben pametno misleči kmetski volilec ne bode oddal svoj glas

Denkmal für die im der Schlacht bei Hohenfriedberg am 4. Juni 1745 gefallenen 1821 Österreicher und Sachsen.

za dr. Vertovšeka . . . "Narodna stranka" pa je po dolgem iskanju postavila za kandidata posestnika g. Kaca. Mi obžalujemo, da ravno "narodna stranka" kandidira g. Kaca, kajti ta stranka je že danes izgubila pravico, imenovati se "kmetsko" ali "ljudsko". Dokler bodejo v "narodni stranki" komandirali izključno dohtariji, toliko časa ne moremo z njo simpatizirati! Mi smo g. Kaca vprašali, kako misli nastopati, aki bi bil izvoljen. G. Kac ni odgovoril, pač pa je "Narodni dnevnik" na lastni račun nekaj načekal, kar nima ne glave ne repa. Na to češkanje mi nič ne damo! Mi opozarjam g. Kaca na nepobitno resnico, da bode le tedaj zmagal, a k dobi tudi naše glasove. Brez "štajercijanskih" glasov mora g. Kac propasti! Kér nam pa g. Kac doslej še ni dal odgovora, ali bode v državnem zboru za gospodarstvo kmetov ali za uradniško-narodnjaško hujškarijo deloval, zato tudi njegove kandidature ne morem priporočati. Ostane torej za napredne kmete en klic: na dan volitve doma ostaneti! Naši pristaši naj se torej v polnem obsegu volitve vzdržijo. Zaupnike opozarjam, da jim boderemo morda še v zadnjem hipu pismena navodila dali, katerih naj se brez pogojno držijo. Za danes velja geslo: Vzdržimo se volitve!

Nemški poslanci Einspinner, dr. Hoffmann-Wellenhof, Marckhlin Wastian so vložili v državnem zboru nujnostni predlog glede zadnjih neviht na Štajerskem. Čast jim!

Podpora. Iz dunajske državne zbornice se nam poroča, da se je vremu nemškemu poslancu Maliku posrečilo doseči za ptujski okraj 12000 krov podpore, ki se bode osebno razdelila i. s. onim, ki so bili leta 1909 po toči prizadeti, odnosno katerim so miši na polju večjo škodo napravili. Tako se brigajo nemški poslanci za slovenske kmete. Slovenski poslanci pa se prepričajo za narodnjaške fraze . . . Za cestne zgradbe v bednih pokrajnah se je pa dovolilo 30.000 kron, za kar gré tudi omenjenemu poslancu velika zasluga. Čast in hvala mu!

Zaradi mosta v Mariboru vložili so poslanci Westian in tovarni v državnem zboru vprašanje na vlado. V vprašanju se je zlasti omenilo, da državne oblasti svojega "amtšimelna" prav počasi hoditi pustijo, kar zlasti mestu Maribor prav hudo škoduje. Od finančnega ministra se je odločno zahtevalo, da naj vse to prizadeto škodo mestu povrne in stvar čimprej reši. Torej hiiii, amtšimel!

Soproga prvaškega poslanca. Kakor znano, so prvaški poslanci skozinsko zelo domišljavi. Tudi njih žene so menda to domišljavost nalezile. To dokazuje tožba, ki se vrši v Mariboru proti soprogi deželnega poslanca in profesorja dr. Verstovšek. Ta ženska ima nameč že dalje časa hudo sovraščino proti svoji sosednji gospoj Katarini Tosch. Pred kratkem prišlo je zopet do prepira. Vsled tega so se vložile tožbe. Poslancovo ženo Ano Verstovšek se dolži, da je gospo Tosch telesno poškodovala in v strah spravila. Obravnavna se je preložila. Kadar bude končana, poročamo natančnejše. Dokazati hočemo nameč, da klerikalno-prvaški poslanci niti svojih žen v red spraviti ne morejo . . .

Dr. Peter Rosegger, katerega je ptujski mestni zastop ednoglasno za častnega člana imenoval, poslal je župan Ornagi zahvalno pismo, v katerem pravi m. dr.: "Ponosem sem, da sem meščan tega prastarega mesta in zahvaljujem se Vam, cenjeni gospod župan, ter vsem ptujskim meščanom, ki so mi to izredno čast dovolili in katere smem zdaj svoje ože someščane imenovati" . . .

Toča v Savinjski dolini napravila je glasom poročil iz Sv. Petri in Žalca velikansko škodo. Hmelj je silovito trpel. Vbogi kmetje!

Posredovanje dela za rezerviste. Dvorni svetnik g. dr. Ernst Mischler iz Gradača nam piše: "Štajerska posredovalnica za delo izvršila bode letos veliko akcijo za preskrbo dela v kmetijskem in obrtniškem obratu za tiste rezerviste, ki bodejo septembra meseca odpuščeni. Akcija izvršila se bode letos skupno z ravnokar ustanovljenim društvom "Zweigverein Steiermark der öst. Gesellschaft vom silbernen Kreuze zur Förderung heimkehrender Reservisten" (delno društvo za Štajersko avstrijske družbe srebrnega

la Roman-cement

najstarejsa in najboljša marka južno-avstrijske monarhije offerirajo
najceneje in Portland-cementa 0.
Wihalm'ov nasl. Laški trg na stajerskem.
Zaloge pri g. Jos. Kasimir v Ptiju.

Hajbovejsa silveroid-anker remontoar ura

Elegantna! Solidna! Krasno, ekstra močno obisje, platinato, z brušenim facetten-robom in srebrno kovinsko cifernico, zlati kazalec, 1 kos 7 K — po povzetju posilje

J. Schönberger Dunaj IX/1,

Porzellangasse 45/28. 388

Ceniki zastonj in franko.

Sodar Johan Steudte v Ptiju

panja lepe, močno okovane in ajhane

sode

300 litrov po K 32 —, dokler se to ne prekliče.

Coffeol

(kavini ekstrakt)

za hitre in ceno napravo izvrstne črne ali bele kave. Isto obsega vse značilne snovi sveže žgane, sveže zrnate kave najboljše kakovosti in je prost vseh zdravju škodljivih snovi.

Nepogrešljiv za turiste, študente, slaščičarje, vojašto in povsod tam, kjer se potrebuje hitro napravljeno kavo

Se dobi povsod!

Originalne steklenice $\frac{1}{4}$ K 5·20, $\frac{1}{8}$ K 2·80,
 $\frac{1}{4}$ K 1·50, $\frac{1}{8}$ K —80.

Coffeolwerke Olmütz.

Najstarejsa in najcenejša naprava izvrstne kave!

Stanovalna hiša

gospodarskim poslopjem, okoli 1 crala zemlje, lepim vrtom v mestu Mariboru, koroška ulica (Kärtnerstrasse), se pod dobrimi pogoji takoj prida. — Cena 15.000 K. Ta hiša bi bila pogodna za penzioniste ali tudi za voznike. Vpraša pri lastniku v Mariboru, Kärtnerstrasse 122.

Pazite! Izvolute čitati!

Nikdar več v življenju vam morda ne pride priložnost, za K 1·20 dvostransko ursko verižico iz nowega zlata kupiti. Da seznamim slavno občinstvo s svojo tvrdno, prodan 10.000 kosov dvostrukih pancer-verižic s talerjem sv. Jurija po K 1·20. S povzetjem (50 vin. več). Posljemo bogato izdelekanem. N. Olama, Dunaj VI/1. Brückengasse 16. 481

I do 2 žagarja,

se razumeta dobro na navadno Gatter-žago na cirkularno žago, se takoj sprejmata.

Parna žaga Josef Jarmer v Celju. 483

Gumi za trsje cepiti (Gumi-Rebenbänder)

ukušena izvrstna sorta, priporočamo cenjenim kupcem. 470

Brata Slawitsch, trgovina v Ptiju.

Proda se
gostilna s celim posestvom

ter vsemi rečmi, katere se potrebujejo; zemlje je orane 2 crala, les, travnik, dva vrta in sadonosnik. Na prodaj za 12000 K; 1000 K zamore gorosti; proda se, ker se prevzame drugo posestvo. Gostilna je na veliki cesti v sredini Ptuja in Maribora; na leto se stoči 30 polnjakov, žganice, do 40/4 pive in tudi jaboljnice. Več pove uprava „Stajerca“. 422

Denar brez vsakega truda in kapitala!

Zamore zasluziti vsakdo, brez da zapusti svoj posel, tudi v najmanjšem mestu od 50 do 100 K mesečno. Tudi gospodje. Blagovolite poslati svoj naslov z K 2·50 (tudi v markah). Za to svoli dobiti franko vzorce original stroja, patentiran od c. k. urada, za vsako osebo in vsako domačino neobhodno potreben stroj. Točna odposiljitev in opis pri vsakemu kosu (povzetje 50 vin. več). N. Olama, Dunaj VI, Brückengasse 161.

Prodam s prav nizko ceno mojo dobro idočo

gostilno

lepo zidana, hiša z vrtom in hišovom, kakšnih 200 korakov od gostilne je parna ali Dampfzaga, kjer je veliko delavcev, 2 minuti od kolodvora postaja Polječani oddaljen. Več se izve ustreno pri g. Albini Bellag na kolodvoru postaja in pošta Polječane. Vsaki mi naj preje z eno kartko naznani, kedaj da želi pregledat, da ga pričakujem. 489

Svetovno mojsterstvo v industriji ur vendar pridobljeno!

Prejetje edine razprodaje me spravi v položaj, za le K 4·90 oferirati elegantno, ekstra ploščo amerik. 14 kar. zlate-duble Švic. zeleno uro. Ista ima dobro idočo 36 urno Anker-kolesje premirane znamke „Speciosa“ in je na električni poti s pravim zlatom prevlečena. Garančija za precinost 4 leta.

1 k. K 4·90

2 k. K 9·90

Vsekakor doda se fino počasno vredno zaston. Brez rizike, ker izmenjava dovoljena, ev. denar + nazaj. — Poslje po povzetju

E. HOLZER, Krakova, Stradom 16/28.

Več vili podobnih

stanovalnih hiš

z vrtom pred hišo in vrtom za zelenjavo se pod najboljšimi plačilnimi pogoji proda. Vpraša se pri g. Alois Riegler, Maribor, Flössergasse 6. 345

Zaslužek.

2—4 K dnevno zasluzi, ako kdo prevzame posel pletenja na mojem brzopletečem stroju. Dela se lahko in doma. Predznanja ni treba. Podali lahko. Oddaljenost ne skudenja. Trajno delo zajameno. Sigurna eksistensa. Prospekt zaston. Več pove:

Karl Wolf, Dunaj, VI/1, Nelkengasse 1/513.

Najboljša pomaska razpredaja!

Cene perje za pestolj!

1 kg. svih šiljanih 2 K; beljih 2 K 40 h; na pol belih 2 K 30 h; belih 4 K; belih mednik 5 K 10 h; 1 kg. najboljših, sneženo-belih, šiljanih 6 K 40 h, 8 K; 1 kg. flaura (Darnen) sivega 6 K, 7 K; belega 16 K najboljši prsti 12 K. Ako se vzame 5 K, potem franko.

Dotove pestolje

iz krapkega, rdečega, plavega, belega ali rumenega nankinga, 1 tukat, 180 cm. dolga, 116 cm. širok, z 2 glavnimi blazinami, vsaka 80 cm. dolga, 68 cm. široka, napolnjene z noviza, svivca, trajina in šarmastnim perjem za pestolje 16 K; pel-danze 20 K; čopek 24 K; posamezni tuketji 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; glavne blazine 3 K, 5 K 50, 4 K. Se posuje po povzetju od 12 K naprej franko. Izmenjava ali vratite franko dovoljeno. Kar ne depa denar nazaj. S. Beniček, Deschenite Nr. 716, Böhmerwald. Cenik gratis in franko.

Vozički za otroke

(Kinder-Sitz- und Liegewagen,) v katerih lahko otrok sedi, pa tudi take za ležati, imata vedno v zalogi in priporočata po 12, 16, 20, 24, 30, 35, 40—50 K. Cene so nizke, vozički so lično in močno izdelani. Pismenim naročilom se hitro, pošteno in točno ustreže. 347

BRATA SLAWITSCH, trgovina v Ptiju.

Monopol Imperator!

Žepni užigač obenem svetilka.

Najboljši, najsigurnejši in najzanesljivejši užigač na svetu. Doslej 10 milijonov prodanih. Skoz en pritisk daje iskro in gori, fino zankilan, eleganten, za kadice neobhodno, a tudi v gospodinjstvu zelo potreben stroj, ker se mnogo prističi. Točen opis pri vsakemu kosu. Za dobroto, sigurnost in mnogo daljše trajanje pismeno jamstvo. Cena 1 kos K 2·50, 3 kos K 7—, 6 kosov K 13—, 12 kosov K 25—. Ako se denar naprej posilje, potem franko, s povzetjem 50 vin. več. N. Olama, Dunaj VI/1, Brückengasse 16.

Svarilo!

Prosimo spoštovana gospodinja, ne zahtevajte pri nakupu kar na kratko zavitek ali zabojček „cikorije“, temveč določeno znamko:

Franck:

da imate jamstvo za vedno jednako in najboljšo kakovost. — Pazite pri tem na varstvene znamke in podpis, kajti naše zamotanje se v jednakih barvah, papirju in z podobnim natisom ponareja. —

Tovarn. znamka. Tovarn. znamka. Tovarn. znamka.

sl. X 4487, 12·18 IL V.

Henrik Franck Karlinovi

Jakob Matzun

fabrikant v Ptiju

ponuja v nedoseženi kakovosti

Strangfatz — opeko

Doppelfatz — opeko

Biberschwanz —
opeko

nadalje v najboljši kakovosti Weisseneški

Portland-cement

ter izvrstno apno.

Največja fabrika lokomobil na Nemškem.

Heinrich LANZ, Mannheim

Patent vroča para

Lokomobili

z ventilnim krmilom

„System Lentz“
z ednostavnim nadkurjavo.

Avstrijska prodajalna pisarna
Emil Honigmann, Dunaj IX., Loblichgasse 4.

Interurban
15.594.

Ljudska kopelj mestnega kopališča v Ptiju.

Čas za kopanje: na delavnikih od 12. ure do 2. ure popoldne (blagajna je od 12. do 1 ure zaprta); na nedeljah in praznikih od 11. do 12. ure opoldne.

1 kopelj z vročim zrakom, paro ali „brausebad“ z rjuhu K —60; postrežba K —10.

